

Vervuld van hoop, samen werken aan de toekomst van onze kerk in Salland!

BLO 14 mei 2025

Aan de deelnemers van het Breed Locatie Overleg,

Op 11 maart hebben we in Marienheem met elkaar onze impressies gedeeld van de gesprekken die door de parochie heen zijn gevoerd over het evaluatierapport dat in januari is gepresenteerd. Daarna hebben we tafelgesprekken gevoerd over de overeenkomsten van wat we hebben gehoord en over de onderwerpen waar we nog over moeten doorpraten. De opbrengst is genoteerd op flip-overs en daarvan zijn foto's gemaakt. Van alle impressies, de spontaan ingediende reacties en de foto's is door Jorien Copier een bundel samengesteld die inmiddels is rondgestuurd.

De twee foto's treffen jullie hieronder aan.

Overeenkomsten

- Gevoel parochiekerk ontbreekt
- Behoefte Lokaal Kerken //

- ~~Waal~~ Losser omgaan Regels

II- TRANSPARANTE communicatie

alle kanten op
←→

II- Vertrouwen herstellen (opbouwen)

- Pas op de plaats (herbestemming gebouwen)
- Geen centrale kerk voor iedereen ?? → (geen overeenkomst)
- Verbinding met de geloofsgemeenschappen is belangrijk!
(in brede zin)

- Verbinding met de geloofsgemeenschappen en het dorp.

- II- Van onderaf opbouwen ↑
- Zorgvuldigheid ,
- Gevraagde ondersteuning PT ,
- Waardering van vrijwilligers ,
- Meerdere activiteiten in kerkgebouwen organiseren ←
- devotieruimte
- verbinding algemeen
- andere tijdsgeest
- Weg uit moppercultuur
- meer eigen regie per locatie (autonomie)
- optimalisering van de betrokkenheid

LOG OVER DOORPRATEN:

HOE BETER COMMUNIĆEREN

Hoe kunnen we meer gebruik maken van ondersteuning/mensen uit de geloofsgemeenschappen?

Hoe kunnen we omgaan met de pressie/druk?

Deze minder maken bij coördinatoren pastoraat

Organisatiestructuur

Parochiekerk ontwikkeling

Hoe bouwen we dat op met elkaar, van onderaf opbouwen?

2 sporen → parochiekerk

→ lokale geloofsgemeenschappen

→ verhouding eigen geloofsgem
en parochie
→ verschillende inzichten

Waar halen we al die vrijwilligers vandaan (ook voor PB → uit de dorpen)
→ mensen betrekken en enthousiasmeren

Focus op pastoraat

Extern onderzoek financiën → resultaten

Zolang open blijven als het kan → verschillende accenten

Afgesproken is dat we het gesprek hierover op 14 mei voortzetten. Deze notitie is bedoeld als aftrap voor dit gesprek.

De notitie bestaat uit drie delen:

- A. [Een korte inleiding](#) over hoe wij denken het traject van de evaluatie en het vervolg vorm te geven. Hierin geven wij enkele organisatieprincipes aan die voor het pastoraal team en het parochiebestuur leidend zijn in denken, doen en laten. Het is belangrijk deze principes te verduidelijken. Daarmee kunnen we elkaar beter begrijpen. Wij hebben ons daarbij laten inspireren door de input op 11 maart.
- B. [Een lijst met 23 acties](#) die pastoraal team en parochiebestuur zich hebben voorgenomen, gebaseerd op de aanbevelingen in de evaluatie, onze impressies en die van anderen, de spontane reacties en de uitkomsten van de tafelgesprekken op 11 maart. We hebben de voorgenomen acties voorzien van een duiding in blauw hoe wij denken die in de komende tijd concreet uit te voeren.
- C. [Een procedurevoorstel](#) over de manier waarop het komende beleidsplan 2030 opgesteld kan worden.

Wij zijn benieuwd wat jullie van al deze drie onderdelen vinden. We geven ze op 14 mei graag, stuk voor stuk, in bespreking. We zien uit naar een constructieve en vruchtbare gedachtewisseling!

A.

Inleiding

In onze impressies naar aanleiding van het evaluatierapport op 11 maart hebben wij aangegeven de aanbevelingen te omarmen en in de geest daarvan te willen werken. We hebben ook goed geluisterd naar de impressies van de geloofsgemeenschappen, de werkgroepen en de spontane reacties van parochianen in de geloofsgemeenschappen, de Gezinszondag en Rock Solid. Een belangrijke rode draad is daarin dat gevraagd wordt om meer (pastorale en organisatorische) ruimte voor de locaties. Wij begrijpen deze vraag en willen daar naar vermogen ook naar handelen, voor zover dat al niet gebeurde.

Dat past overigens ook goed in de Rooms-Katholieke Kerk. De sociale leer van de Rooms-Katholieke Kerk hanteert immers als centraal grondbeginsel het zogenaamde subsidiariteitsbeginsel of het principe van de subsidiariteit. Dat geldt voor de overheid en de inrichting van de maatschappij. Een hogere instantie moet niet iets (willen) doen wat door lagere instanties kan worden gedaan. Het is logisch dat dit ook voor de organisatie van de Rooms-Katholieke Kerk zelf geldt. Zo moet bijvoorbeeld het parochiebestuur niet iets doen dat door een locatie-overleg kan worden afgehandeld. Daarbij passen woorden als 'vertrouwen in elkaar', 'rolvastheid', 'verantwoordelijkheid nemen' en 'verantwoording afleggen'. Het is eigenlijk een beginsel waardoor de cultuur van een organisatie wordt bepaald, naast de structuur. Het subsidiariteitsprincipe wordt in het openbaar bestuur en de samenleving begrensd door burgerlijke wetten en verordeningen. Verder hebben wij, toegepast binnen de kerkelijke omgeving, te maken met het kerkelijke recht, daaraan afgeleide reglementen etc. en het pastoraal beleid van het bisdom. Wat daar ook van wordt gevonden, dit zijn de kaders, de spelregels, van de wereldkerk c.q. het bisdom die gelden voor alle leden van de kerk en er kan van niemand, zeker ook niet van het pastoraal team en parochiebestuur, worden gevraagd om die kaders te negeren. Wij zien evenwel daarbinnen absoluut ruimte en die ruimte is in het verleden ook al genomen. Het is dus goed om daar met elkaar het gesprek over te voeren.

Zonder op elk element in de bundel van impressies, spontane reacties en de foto's in te gaan, willen we dus denken, doen en laten vanuit het subsidiariteitsprincipe. Zo willen we dus graag met bijvoorbeeld de coördinatoren Gebouwen bezien hoe zij beter lokaal in positie kunnen worden gebracht en ook meer parochiebreed kunnen samenwerken, willen we graag met jullie werken aan versterking van het bestuur met spreiding over de parochie etc. We kunnen echter niet meewerken aan een ontwikkeling die gaat in de richting van vóór de fusie in 2010. Die fusie heeft kerkrechtelijke consequenties voor taken en verantwoordelijkheden van het pastoraal team en het parochiebestuur en die moeten worden gerespecteerd.

Wij hebben oprecht geprobeerd de subsidiariteit te laten doorklinken in hoe wij de voorgenomen acties willen uitvoeren (B) en het voorstel over de manier waarop we met elkaar het nieuwe beleidsplan gaan vormgeven (C).

B.

Voorgenomen acties van pastoraal team en parochiebestuur, gebaseerd op de aanbevelingen van de evaluatie, onze impressies en de tafelgesprekken op 11 maart 2025 in Mariënheem

1. Het versterken van het bestuur heeft hoogste prioriteit! Er zijn ervaren bestuursleden nodig met specifieke expertise en voldoende tijd. Wij streven spreiding over de parochie na, qua leeftijd, geslacht en geografie.
Het vinden van nieuwe bestuursleden is de afgelopen jaren lastig gebleken. Om de nodige versterking van het bestuur op korte termijn te realiseren, stellen wij voor om een 'scoutings- en wervingswerkgroep' samen te stellen. Deze werkgroep bestaat uit parochianen uit elke geloofsgemeenschap die, samen met bestuur en team, op zoek gaan naar nieuwe bestuursleden die voldoen aan vastgestelde competenties en de aangegeven uitgangspunten en wensen. Streven is om in eind 2025 het bestuur voltallig te hebben.
2. Het Breed Locatie Overleg (BLO) is onze belangrijkste gesprekspartner voor alle onderwerpen die beleidsmatig de aandacht van de parochie nodig hebben. Wij stellen voor om een soort 'Agendacommissie' in het leven te roepen met enkele coördinatoren, een beetje vergelijkbaar met de klankbordgroep die vorig jaar de evaluatie succesvol heeft begeleid.
Hiermee heeft (de Agendacommissie van) het BLO meer procesregie op welke onderwerpen, wanneer, in het BLO worden besproken. Wij zijn erg benieuwd wat het BLO daarvan vindt.
3. Op 11 maart zijn de spontaan ingediende reacties van de Gezinszondag en Rock Solid besproken. Deze activiteiten zijn parochiebreed en niet toe te rekenen aan één van de geloofsgemeenschappen. In het BLO zijn, naast pastoraal team en parochiebestuur, enkel geloofsgemeenschappen vertegenwoordigd. Wij stellen voor om ook de teams van de Missionaire parochie (zoals op 3 april besproken) een afvaardiging te geven in het BLO.
Gelet op het belang dat wij in het BLO stellen, is het belangrijk dat ook de parochianen die actief zijn in de teams van de Missionaire parochie mee kunnen praten in het BLO. Wij zijn erg benieuwd wat het BLO daarvan vindt.
4. De jaarlijkse gesprekken met locatie-overleggen, voorafgaand aan de bestuursvergaderingen, zetten we voort. Die cyclus start weer in september 2025. Als daarvoor reden is zijn uiteraard, los daarvan, gesprekken met een specifiek locatie-overleg mogelijk, al dan niet voorafgaand aan een bestuursvergadering. Wij bespreken met het BLO of verbeteringen in de aanpak van de gesprekken denkbaar zijn.
De aanpak van de gesprekken zal in het BLO in juni worden besproken. Is de manier van werken in de afgelopen maanden bevallen? Zijn verbeteringen denkbaar? In overleg met de locatie-overleggen wordt het schema voor het seizoen 2025/2026 opgesteld.
5. Met betrekking tot de evaluatie zullen we duidelijk communiceren over de voortgang bij het uitvoeren van de aanbevelingen en de naar aanleiding daarvan gemaakte afspraken in BLO en met de parochianen via de Korenschoof.
Daaraan wordt uitvoering gegeven. Onder het motto 'Vervuld van hoop, samen werken aan de toekomst van de kerk in Salland' zal in elke uitgave van de Korenschoof een update worden gegeven.

6. Onze communicatie staat in het teken van dialoog, transparantie en terugkoppeling en verantwoording, in de ontmoetingen met parochianen, tijdens overleggen met de diverse groepen in de parochie en via de vaste column en andere artikelen in de Korenschoof.
Waarvan acte! Daarop zijn bestuur en team aanspreekbaar.
7. Als een locatie-overleg een bijeenkomst voor parochianen in de geloofsgemeenschap organiseert zijn wij graag van de partij. Wij ontvangen graag tijdig een bericht over de datum van de bijeenkomst.
Waarvan acte! Als er bijeenkomsten zijn of worden gepland, ontvangen wij graag de data.
8. 'De pas op de plaats' ten aanzien van de toekomst van de kerkgebouwen in Heeten, Luttenberg en Marienheem blijft, in afwachting van de uitkomsten van punt 12, gehandhaafd. De trajecten in Broekland en Nieuw-Heeten worden voortgezet, in nauw overleg met de respectievelijke locatie-overleggen en de Stichting Leefbaar Broekland en de werkgroep Nieuw-Heeten.
Hieraan wordt uitvoering gegeven. Er bestaat met Broekland en Nieuw-Heeten nauw contact.
9. Er zal jaarlijks op maat met alle geloofsgemeenschappen een gesprek over onder meer hun (pastorale) wensen en vitaliteit en hun (on) mogelijkheden worden gevoerd aan de hand van de beeldverhalen.
Het is erg interessant om te zien dat de positie van de lokale kerkgemeenschap en de verbinding met de dorpsgemeenschap in elk van de plaatsen in onze parochie verschilt. We hebben daarover met bijvoorbeeld de locatie-overleggen Heeten en Mariënheem expliciet gesproken. Wij denken dat het heel nuttig en leerzaam is om deze observaties met elkaar te delen en te bestuderen, te vergelijken en inhoudelijk te bespreken (met eventueel best practices). Het pastoraal team zal het bedoelde gesprek elke maand met één van de geloofsgemeenschappen voeren. Er wordt begonnen met Nieuw-Heeten en Mariënheem. Daarna Broekland. De ronde wordt ná de zomer vervolgd. Het beeldverhaal is een belangrijk element in deze gesprekken (zie 18).
10. Er wordt een onderzoek uitgevoerd om aan de hand daarvan financieel (strategisch) meerjarenbeleid te kunnen voeren, gericht op (transparantie in) de financiële situatie in de parochie. Er zal daarin duidelijkheid worden geboden over de bestemming van de opbrengsten uit de (eerdere) kerksluitingen en inzicht hoe die bijdragen aan duurzame toekomst van de parochie. Er zal tenslotte inzicht worden gegeven in de financiële consequenties van de basiliek. Is dat nou echt een 'zwart gat' of ligt dat toch anders?
Dit onderzoek wordt uitgevoerd in samenspraak met de werkgroep coördinatoren Financiën. Er wordt met medewerking van de Monumentenwacht aan actualisatie van de onderhoudsplanning van de basiliek gewerkt. Deze geactualiseerde onderhoudsplanning maakt straks deel uit van de actuele onderhoudsplanning van alle kerkgebouwen, die wordt opgesteld in samenspraak met de (werkgroep) coördinatoren Gebouwen. De uitkomsten worden gepresenteerd aan het BLO.
11. In het financieel onderzoek worden ook de actuele onderhoudsplannen van alle kerkgebouwen betrokken waarover met de coördinatoren Gebouwen overleg wordt gevoerd. Wat betekent dat voor hun respectievelijke kerkgebouwen?
De onderhoudsplannen worden met medewerking van de Monumentenwacht en in samenspraak met de thans geactualiseerd en binnenkort besproken met de (werkgroep) coördinatoren Gebouwen. De uitkomsten worden gepresenteerd aan het BLO.
12. Er worden vervolgens door elke geloofsgemeenschap, pastoraal team en parochiebestuur maatwerkoplossingen ontwikkeld die recht doen aan de context en dynamiek van elke

gemeenschap, met het oog op draagvlak, vertrouwen en de toekomstbestendigheid van de parochie. Met de geloofsgemeenschappen Heeten, Luttenberg en Mariënheem vindt specifiek overleg plaats over wat dat betekent voor de kerkgebouwen in die dorpen. Dat kan betekenen dat de respectievelijke gebouwen in gebruik blijven, nog voor een bepaalde periode in gebruik blijven of dat het kerkgebouw gesloten gaat worden en aan de goddelijke Eredienst onttrokken. Nadat deze duidelijkheid is verschaft, vervalt als vanzelf 'de pas op de plaats'.

Het bestuur verwacht dat daarover in de loop van 2026 duidelijkheid kan worden gegeven.

13. Als op basis van de bevindingen onder 12. herbestemming van een kerkgebouw nodig is, zal een operationeel plan worden opgesteld, zeker wanneer er een externe partij bij betrokken is. Daarin worden de rollen en verantwoordelijkheden binnen de parochie geëxpliciteerd. Er zal tenslotte in het operationeel plan ook een duidelijke communicatiestrategie worden opgenomen.

Als het tot herbestemming komt, zal hieraan uitvoering worden gegeven. Voor Broekland en Nieuw-Heeten wordt hier nu aan gewerkt.

14. We overleggen met het BLO hoe het functioneren van de organisatie binnen de parochie nog verder kan worden versterkt. In de evaluatie wordt vooral ingezoomd op het (verschillend) functioneren van de werkgroepen Pastoraal (PWP), Financiën en Gebouwen.

In alle werkgroepen wordt in het najaar van 2025 overlegd hoe hun functioneren in de verbinding tussen de geloofsgemeenschappen en parochiebreed kan worden versterkt. De werkgroep Gebouwen heeft hiermee, bij de bespreking van het evaluatierapport, al een begin gemaakt. De PWP heeft in de impressie aangegeven stil te willen staan bij de ervaren werkdruk en de verbinding tussen activiteiten lokaal en ten behoeve van de parochiebrede activiteiten. Het belang van de parochiebrede activiteiten wordt lokaal niet altijd herkend en erkend.

15. Het vrijwilligersbeleid zal in 2025 met het BLO worden besproken en geactualiseerd. Daarin staan onder meer ondersteuning en waardering van de vrijwilligers centraal.

Het beleid ten aanzien van de koren en hun vrijwilligers en dirigenten/musici is op 3 april in het BLO besproken. Hiermee wordt verder gegaan. Het vrijwilligersbeleid komt aan de orde in het BLO op 24 juni. Op 3 april heeft het BLO ingestemd met een onderscheiding voor bijzondere parochianen met veel verdiensten. Deze onderscheidingen worden tijdens de Dag van het Heilig Kruis op 14 september in Heeten voor de eerste keer uitgereikt.

16. In 2025 wordt gewerkt aan een nieuw beleidsplan 2030. Hoe we dat gaan doen zal in het BLO worden besproken. Het principe van de subsidiariteit zal daarin een belangrijke plaats krijgen.

Dit onderwerp is geagendeerd voor het BLO op 14 mei.

17. Er vindt een herijking van het pastorale beleid plaats, ervan uitgaande dat het pastoraal team een eigen beleidsverantwoordelijkheid heeft rond geloof wat gedeeld, geleefd en beleefd wordt in de parochie. De uitkomsten van deze herijking zal verwoord worden in het nieuwe beleidsplan met daarbij heldere kaders aan de ene kant (rond liturgie, catechese, gemeenschapsofbouw en diaconie), maar ook met het benoemen van de beweegruimte daarbij – wat kan de geloofsgemeenschap zelf organiseren op deze terreinen.

Het pastoraal team maakt binnenkort hiermee een aanvang. De herijking wordt direct ná de zomer afgerond en besproken in de werkgroep Pastoraal (PWP).

18. In het gesprek met de geloofsgemeenschappen zoemen we verder in op de beeldverhalen. De beeldenverhalen worden (daar waar ze nog ontbreken) ontwikkeld en (en daar waar ze al

zijn) geactualiseerd en met alle parochianen gedeeld (zodat ze daar ook beter gaan leven). In het gesprek met parochianen over de beeldverhalen staat de vraag centraal: wat hebben jullie aan ondersteuning en middelen nodig? De beeldverhalen worden structureel onderdeel van de jaarlijkse (pastorale) beleidscyclus.

Zie ook punt 9. Het pastoraal team zal het bedoelde gesprek elke maand met één van de geloofsgemeenschappen voeren. Er wordt begonnen met Nieuw-Heeten en Mariënheem. Daarna Broekland. De ronde wordt ná de zomer vervolgd.

19. Het pastoraal team realiseert zich hoe belangrijk het is goed te blijven communiceren over ingewikkelde veranderingsprocessen. Dat vraagt van het pastoraal team een blijvende inspanningsverplichting. Dat doet het team door op diverse niveaus in gesprek te blijven: tijdens de koffie (streven is na elke viering), tijdens ontmoetingsvieringen, bij structurele overleggen (in de PWP en diverse andere werkgroepen, ontmoetingsgroepen van lotgenoten etc.), tijdens de jaarlijkse gesprekken met de geloofsgemeenschappen rond het taakveld pastoraat en de beeldverhalen en tijdens individuele pastorale gesprekken.

Waarvan acte! Daarop is het team aanspreekbaar.

20. Gelet op de bescheiden omvang van 1,5 fte kan er vanuit het pastoraal team geen sprake zijn van een eerst aanspreekbare pastor voor iedere geloofsgemeenschap. Hierdoor kan er evenmin altijd een pastor aanwezig zijn bij elke activiteit in iedere locatie. Het team hoort vanzelfsprekend ook niet alles wat in een dorp aan de hand is. Het pastoraal team wil niettemin graag ondersteunen, trainen en helpen waar dat mogelijk is. Daarvoor is goede communicatie nodig. Het team zal daarom een behoeftepeiling houden: welke behoefte aan ondersteuning bestaat waar, voor wie, wanneer en door wie?

De behoeftepeiling zal in het najaar worden uitgevoerd. De wijze waarop moet nog nader worden bepaald.

21. Het al ontwikkelde bezinnings- en verdiepingsaanbod zal middels een maand-agenda in de Korenschoof worden gepubliceerd.

Waarvan acte! Daarop is het team aanspreekbaar.

22. Het pastoraal team wil blijven bouwen aan de kerk van morgen. Daarbij blijft belangrijk wat in de afgelopen jaren al is ingezet: de gezinszondagen met catechese voor kinderen en hun ouders en voorbereiding op de sacramenten en de activiteiten van Rock Solid voor tieners/jongeren. Verder is het team bezig met de missionaire parochie waarbij de nadruk ligt op gastvrijheid, goed verzorgde vieringen en catechese zoals de Alpha-cursussen.

Waarvan acte! Daarop is het team aanspreekbaar.

23. Het pastoraal team wil in alle geloofsgemeenschappen aanwezig zijn/blijven met ontmoetingsvieringen – waar die er nog niet zijn, wil het team die entameren. Het team gaat ook door met boerderijvieringen, Wandel voor een Ander, belangrijke diaconale activiteiten voor lotgenotengroepen voor bijvoorbeeld ouders die een kind hebben verloren en iemand die een partner mist én uiteraard de viering van de Dag van het Heilig Kruis. Dat blijven kernactiviteiten!

Waarvan acte! Daarop is het team aanspreekbaar.

C.

Procedurevoorstel opstelling beleidsplan 2026-2030

Het huidige beleidsplan van de parochie loopt af in 2025. Het pastoraal team en parochiebestuur willen toewerken naar een breed gedragen nieuw beleidsplan 2026-2030 voor de parochie Heilig Kruis. Hierbij een voorstel voor hoe te komen tot dat nieuwe beleidsplan.

Input voor nieuw beleidsplan:

- Pastorale missie/visie van het team
- Aanbevelingen evaluatie oude beleidsplan, de bundel met impressies, spontane reacties en de opbrengst van de tafelgesprekken op 11 maart én de voorgenomen acties bestuur en pastoraal team

Planning

- Organiseren van een werkbijeenkomst voor leden van het BLO (plus eventuele belangstellenden) met gesprekken over de volgende onderwerpen om met elkaar te komen tot een gezamenlijke toekomstvisie voor onze parochie:
 - 'Voor een synodale kerk, gemeenschap, participatie en zending' (het traject dat paus Franciscus in het najaar van 2021 heeft ingezet)
 - De Missionaire parochie
 - De ambtsdragers en zending
 - De toepassing van subsidiariteit
 - Het kerkelijk recht
- Schrijven concept 1 beleidsplan door schrijfteam
- Bespreken concept 1 beleidsplan op de synodale wijze in alle geloofsgemeenschappen
- Bespreken concept 1 met diverse stakeholders (bijvoorbeeld PCI en Kerkelijke Instelling begraafplaatsen)
- Schrijven concept 2 beleidsplan
- Bespreken concept 2 beleidsplan met parochianen
- Schrijven concept 3 beleidsplan
- Bespreken concept 3 beleidsplan met het BLO
- Vaststellen beleidsplan in voorjaar 2026 door het parochiebestuur